

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1164422/2

בבית הדין הרבני הגדול ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב הראשי לישראל הרב דוד ברוך לאו – נשיא

המערער: פלוני

נגד

המשיבה: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד גבריאל מויאל)

הנדון: ארכה להגשת ערעור והתנייתה או אי-התנייתה בערובה להוצאות המשפט ולקיום פסק הדין

החלטה

א. בקשת המערער למתן ארכה להגשת ערעורו ותגובת המשיבה לבקשה

לפניי בקשת מר [פלוני] (להלן: המערער) להארכת המועד להגשת ערעורו.

בית הדין ביקש, בהתאם לתקנה קלט לתקנות הדיון בבתי הדין הרבניים בישראל, התשנ"ג, את תגובת המשיבה לבקשה, וזו אכן הגיעה לשולחנו של בית הדין.

עיקרי התגובה, שאותה הגיש בא כוחה של המשיבה עו"ד מויאל, שהבהיר לבקשת בית הדין כי הוא אכן ממשיך ומייצג אותה אף בהליכים שלפנינו ובהתאם לכך נרשם כמייצגה, הם כדלהלן:

1. המערער כשל פעם אחר פעם במבחן תום הלב.

2. בכלל זה הבריה תוך כדי ההליכים ולמרות החלטות וצו עיקול מאות אלפי ש"ח, במטרה לסכל את קיום פסק דינו של בית הדין הרבני האזורי שהורה לו להעביר לידי המשיבה 250,000 ש"ח.

3. מטרת הערעור היא 'לסחוב זמן', 'לקושש החלטות' מערכאות שונות ולהשית על המשיבה מהלכי והוצאות משפט כפולים.

4. בהתאם לכך מבוקש כי כתנאי למתן הארכה המבוקשת יצווה בית הדין על המערער להפקיד בקופת בית הדין ערובה: א. להוצאות הריאליות של המשיבה; ב. לביצועו של פסק הדין האמור.

להבטחת ההוצאות מבוקשת ערובה בסך 35,000 ש"ח ולביצועו של פסק הדין ערובה בגובה הסכום שנפסק – 250,000 ש"ח.

בא כוח המשיבה הוסיף והאריך בתגובתו בעניינם של סיכויי הערעור, לדעתו, ובעניין יסודה ההלכתי, המשפטי וההגיוני של דרישת הפקדת ערובה ומטרותיה – בהליכי ערעור בכלל ובמתן ארכה שאינה מחויבת ושהיא בבחינת לפנים משורת הדין בפרט.

בהקשר זה יש לציין מתפרץ בא כוח המשיבה במידה רבה לדלת פתוחה שכן בהחלטת בית דיננו שנזכרה לעיל ושבה התבקשה תגובתו עמד בית הדין על האפשרות כי יתנה את מתן

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הארכה בהפקדת ערובה וצייין בקצרה גם כי כר הלכתי נרחב יש לחיוב הוצאות משפט ולדרישת הפקדת ערובה להן – בהליכי ערעור.

ב. מתן הארכה

לאחר עיון בדברים סבורני כי לעניין הבקשה העקרונית למתן הארכה יש להכריע כך:

בכפוף לאמור להלן לעניין הפקדת הערובה, מן הראוי כי נאפשר למערער למצות את זכות הערעור אף אם לשם כך נדרש מתן הארכה המבוקשת, כל עוד מנומקת הבקשה בהנמקה סבירה. ההארכה עצמה אינה חורגת מגדר הסביר.

בקשתו של המערער נומקה בצורך להתקשר עם מייצג חדש נוכח הפסקת ייצוגו בידי מייצגו הקודם. תחילה ביקש המערער ארכה בת שלושים יום שהסתיימו בכ"ה בתמוז תשע"ט (28.7.19), בהמשך ועוד טרם ניתנה החלטה ביקש ארכה נוספת – עד ל"ד באב (15.8), ולאחרונה הגדיל לעשות וביקש כי הארכה תהיה עד לכ' באלול (20.9).

הבקשות הראשונות יכולות היו להיכלל בגדרה של ארכה סבירה, גם תגובתו של ב"כ המשיבה התייחסה אליהן – משום שהללו הבקשות שעמדו לפני בית הדין בעת בקשת התגובה.

לעומתן, הבקשה האחרונה חורגת ממתחם הסבירות. העובדה שטרם ניתנה החלטה המורה על מתן הארכה לא היה בה כדי למנוע מהמבקש לחפש מייצג, גם אם נניח שטרם שילמד המייצג את התיק – מה שאינו נעשה חינוס אין כסף, ביקש להמתין להחלטה זו. הדברים נכונים במשנה תוקף לאחר שנודע למערער מההחלטה הראשונה שניתנה בעניינו כי אין בית דינו דוחה את בקשתו על הסף אלא שוקל להיעתר לה לאחר שיבחן את התגובה לה וישקול את עניין הערובה.

עם זאת, לפני משורת הדין, נוכח העובדה שבלאו הכי מצויים אנו בתקופת הפגרה ונוכח הערובה המשמעותית להוצאות המשפט שעתידים אנו להשית על המערער בהמשך החלטה זו – כתנאי למתן הארכה – וייתכן שיזדקק לזמן מה גם כדי לגייס את הסכום שאינו סכום המצוי בכל עת תחת ידו של כל אדם, נראה כי יש מקום למתן ארכה עד לא' באלול (1.9).

ג. ערובות להוצאות משפט והבקשה לערובות נוספות לקיום פסק הדין

הבקשה להבטחת ההוצאות מתקבלת היא על הדעת, ככלל וכאמור בהחלטתנו הקודמת, ובנסיבות העניין גם הסכום הנקוב בה מתקבל על הדעת.

לעומתה, קשה להיעתר בשלב זה לבקשה להפקדת סכום נכבד של 250,000 ש"ח להבטחת ביצועו של פסק דינו של בית הדין האזורי, ככל שפסק דין זה אכן יעמוד בערעור, ונוכח הטענה שהמערער פעל לסיכולו של פסק הדין באמצעות הברחת כספים:

הברחת הכספים הנטענת – אפשר שתתברר עוד בהליך עצמו, אולם לעת עתה לא התבררה לפנינו ואינה יוצאת מגדר 'טענה'.

התניית מתן הארכה בהפקדת ערובה לקיום פסק הדין – כשמדובר בערובה נכבדת כל כך – יש בה משום סיכול אפשרי של יכולתו של המערער לעמוד בתנאי זה ולממש את זכות הערעור.

אכן ארכה להגשת הערעור אינה 'זכות'. מטעם זה לו היה חשש כי מתן הארכה יפגע פגיעה בלתיימדית ובלתיצודקת במשיבה – אם לא תופקד ערובה זו – היה מקום לקבוע כי חשש זה גובר על החשש לפגיעה ביכולתו של המערער לעמוד בתנאי ההפקדה. מטעם זה נעתר בית הדין

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

לבקשה להפקדת ערובה להוצאות, אף שגם הסכום המבוקש בעניינן אינו סכום זניח, שכן אם יידחה הערעור ולא יימצא מימון להוצאות נמצאת המשיבה לוקה שלא מן דין.

אך לעניין הערובה לביצועו של פסק הדין שונים הם פני הדברים:

ה'ארכה' כאמור אינה 'זכות' שבדין, אך כל עוד מוצג טעם סביר בבקשה לקבלת הארכה – מחד גיסא, ואין טעם סביר לדחייתה – מאידך גיסא, ומשהוכרה הזכות העקרונית לערעור, קרובה דחיית בקשת הארכה להיות פגיעה בזכות העקרונית האמורה, ואף אם אין דחייה זו חוטאת לשורת הדין, עשויה היא להיות חוטאת לשורת הצדק ועל אחת כמה וכמה למראית פני הצדק.

התניית מתן הארכה, כהתניית הזכות לערעור עצמו, בהפקדה של סכום נכבד כל כך עשויה כאמור לסכל למעשה את הערעור.

איהתניה זו, לעומת האמור, אינה עשויה לפגוע במשיבה ועל כל פנים לא לפגוע בה יותר משכבר נפגעה, לשיטתה, שהרי לא עסקינן במתן אפשרות למערער להבריא כספים – הללו כבר הוברחו לשיטתה של המשיבה, בין שתינתן הארכה האמורה ללא ההתניה בהפקדה ובין שלא תינתן – אין בכך כדי להשיבם.

אלא מאי? המשיבה מבקשת לנצל את הערעור ואת בקשת הארכה כדי להחזיר את הגלגל אחורנית, לשיטתה, ולהציל את הכספים שכבר הוברחו.

בקשה זו כשלעצמה היא לגיטימית, אך כל עוד לא הוכח שאכן הוברחו הכספים הללו, נוטת מאזני הצדק לכיוון של מתן האפשרות לממש את זכות הערעור מבלי לסייע לעת עתה בתיקון נזקי ההברחה הנטענים – ובלי ליצור נזקים נוספים, כאמור – ולא לכיוון של פגיעה באפשרות זו לשם תיקונם של אותם נזקים שלא הוכחו לעת עתה, ובפרט שאין כל ודאות שהחלטה המורה על הפקדה כאמור תביא לתוצאה רצויה זו – אם אכן הוברחו הכספים – שכן קיימת אפשרות סבירה שהמערער יבחר במקרה כזה לוותר על הערעור. כך לא תצא המשיבה נשכרת במובן של החזרת הכספים המוברחים, אך המערער והצדק או מראית פניו של הצדק יצאו נפסדים במניעת האפשרות לממש את זכות הערעור.

האפשרות לניצולו של ההליך גם להבטחת קיומו של פסק הדין מכל מקום לא פגה, עם מתן החלטתי זו. עוד חזון למועד.

ד. מסקנות והוראות

לפיכך הנני מחליט ומורה כדלהלן:

1. המערער יוכל להגיש את כתב ערעורו עד ליום א' באלול תשע"ט (1.9.19).
2. בד בבד עם הגשת כתב הערעור או קודם לכן יפקיד המערער בקופת בית הדין ערובה לתשלום הוצאות המשפט – ככל שיימצא בית הדין לנכון להטילן עליו – בסך 35,000 ש"ח.
3. אם לא יוגש כתב הערעור או לא תופקד הערובה עד למועד האמור יורה בית הדין על מחיקת הערעור.
4. במקרה כזה תעמוד למשיבה הזכות לבקש מבית הדין לחייב את המערער בהוצאותיה בגין טרחתו של בא כוחה בהליך הנוכחי עד כה, היינו תגובתו לבקשת המערער. מובן כי אם תוגש בקשה כזו יבחן אותה בית הדין לגופה ואין כאמור כדי לקבוע כי בית הדין ייעתר לה.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

5. בהליך הערעור עצמו ככל שיתקיים תהיה המשיבה רשאית להעלות את טענותיה בעניין הברחת הכספים, המערער יהיה רשאי להגיב להן לגופן, וככל שישתכנע בית הדין כי אכן יש לטענות אלה בסיס ישקול בית הדין לחייב את המערער בהפקדת ערובה נוספת – לקיומו של פסק הדין – טרם ימשיך בהליך, וככל שהוראה כזו לא תקום יוכל בית הדין להפסיק את ההליך בכל שלב ולהורות על חילוטם של כספי הערובה או חלקם גם למטרת הבטחת קיומו של פסק הדין מלבד למטרת הבטחת ההוצאות.

6. החלטה זו מותרת לפרסום בכפוף להשמטת שמותיהם של הצדדים ופרטי זהותם.

ניתן ביום כ"ז בתמוז התשע"ט (30.7.2019).

הרב דוד ברוך לאו – נשיא

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה